

RAAD EUROPESE AANGELEGENHEDEN (REA)

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

**Directie Europese en
Internationale Zaken**

Auteur

10.2.e

T 070 10.2.e

m.v. 10.2.e @minezk.nl

10.2.e

10.2.e @minezk.nl

10.2.e

@minezk.nl

nota

Raad Europese Aangelegenheden 10 november 2020

Parafenroute

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Datum

4 november 2020

Kenmerk

DEIZ / 20276386

Bhm.nr. 20277636

Kopie aan

10.2.e

Aanleiding

Op dinsdag 10 november 2020 vindt van 10.15-11.00 uur de Raad Europese Aangelegenheden (REA) plaats in de Rolzaal bij AZ. De REA is per videoconferentie voorbereid in de Hoogambtelijke Commissie EU (HCEU) van donderdag 5 november 2020.

De agenda van de REA luidt:

1. Toekomstige relatie EU-VK;
2. Herstelplan RRF;
3. Gemeenschappelijke achtervang SRF (bankenunie);
4. W.v.t.t.k.

Bijlage(n)

Ontvangen BBR

Advies

Advies	Percentage
Buiten reikwijdte	92
Noord-Brabant	98
Limburg	50
Utrecht	95
Noord-Holland	93
Friesland	95
Drenthe	55
Groningen	82
Overijssel	88
Gelderland	85
Zeeland	75
Vlaanderen	95
Brussel	90
	95
	98
	95

Land	Buiten reikwijdte
Nederland	1,000,000
Duitsland	900,000
Frankrijk	850,000
Verenigd Koninkrijk	800,000
Italië	750,000
Spanje	700,000
België	650,000
Oostenrijk	600,000
Zweden	550,000
Danimark	500,000
Finland	450,000
Noorwegen	400,000
Zwitserland	350,000
Portugal	300,000
Griekenland	250,000
Ierland	200,000
Polen	150,000
Tsjechië	100,000
Slowakije	50,000
Hongarije	50,000
Luxemburg	50,000

	Buiten reikwijdte	
	Buiten reikwijdte	
I		
I		

Kenmerk
DEIZ / 20276386

2. Herstelplan RRF

Kenmerk
DEIZ / 20276386

Advies

- Op donderdag 29 oktober jl. stemde u (MEZK) in met de agendering van bijgaande two-pager over het *Recovery and Resilience Plan* (RRP) in de REA van 10 november. U (MEZK) kunt bijgaande two-pager toelichten in de REA.
- Belangrijk is om aandacht te besteden aan de twee uit te werken sporen:
 1. FIN-inventarisatie van bestaande en reeds voorgenomen investeringen en hervormingen (bijlage in de two-pager). U kunt aangeven dat deze inventarisatie een concept is dat nog getoetst gaat worden bij de Europese Commissie.
 2. Door EZK gecoördineerde inventarisatie van additionele investeringen. U kunt aangeven dat met FIN is afgesproken om de lijst met additionele investeringen mee te sturen naar de formatie.
- De bewindspersonen van BZK, IenW, OCW, SZW, VWS, Defensie en LNV worden ambtelijk geadviseerd om in te zetten op het verwerken van uitsluitend nieuwe maatregelen in het herstelplan. De focus op bestaande middelen in spoor 1 ligt gevoelig bij de departementen, de Kamer en andere stakeholders. FIN stelt dat dankzij de inzet van bestaande middelen meer geld beschikbaar komt voor de formatie. Departementen hebben in de HCEU aangegeven dat zij vrezen dat de RRF-middelen via spoor 1 de facto rechtstreeks de staatsschuld inlopen. Indien bewindspersonen meer nadruk willen op additionele investeringen, kunt u toezeggen dat wij concrete voorstellen uit spoor 2 in de komende maanden ook bij de Commissie zullen toetsen. U kunt aangeven dat beide sporen nodig zijn om een volgend kabinet een zo goed mogelijk besluit te laten nemen.
- Mogelijk komt aan de orde dat niet alle bestaande investeringen die onder spoor 1 zijn geïnventariseerd zouden voldoen aan de eisen die de Europese Commissie stelt. U kunt daarop zeggen dat we dat op korte termijn zullen toetsen bij de Europese Commissie.
- U kunt aangeven dat het onwenselijk is om nu al toezeggingen te doen over additionele investeringen op bepaalde beleidsdomeinen. De invulling van het plan vraagt om integrale afweging van alle investeringsopties.
- Indien men vreest dat er te veel wordt voorgesorteerd op invulling van het RRP met bestaande investeringen, kunt u inbrengen dat: (1) spoor 1 alleen wordt gebruikt om de dialoog te starten en te inventariseren in hoeverre de door dit kabinet genomen maatregelen de basis kunnen vormen van een definitief RRP, (2) het nog onzeker is of de maatregelen uit spoor 1 voldoen aan de RRF-criteria en (3) afspraken worden gemaakt met FIN over spoor 2, zodat de investeringslijst met de formatie wordt gedeeld.

Kernpunten

- De two-pager schetst het nationale proces voor indiening van een RRP, waarbij een volgend kabinet het RRP indient, waarschijnlijk tijdens het tweede indieningsmoment (15 oktober 2021 tot en met 30 april 2022).
- Besluitvorming over de definitieve vormgeving van het plan, waaronder over het al dan niet opnemen van additionele hervormingen en investeringen, wordt daarmee aan een volgend kabinet gelaten. In aanloop daar naartoe

wordt gewerkt aan een concept-RRP op basis van reeds overeengekomen hervormingen en investeringen. Parallel worden potentiële additionele maatregelen geïnventariseerd als input voor de formatie.

- Dankzij spoor 2 kan het volgende kabinet direct besluiten over een lijst met getoetste investeringsvoorstellen en aanvullende hervormingen. Investerings kunnen direct van start gaan na een regeerakkoord. Het kabinet hoeft niet te wachten met indiening van een plan om maatregelen uit te voeren. Een volgend kabinet kan het plan indienen vanaf oktober 2021. Goedkeuring van een plan is bovendien verzekerd indien de groslijst met maatregelen vooraf getoetst wordt bij de Commissie.
- De inzet om de besluitvorming aan een volgend kabinet te laten en de indruk dat wordt gekoerst op het opnemen van bestaande plannen, kan verschillende kritische vragen oproepen:
 - Nederland investeert in tegenstelling tot veel andere landen niet in nieuw groen herstelbeleid. Daarmee loopt Nederland relatieve vertraging op in de klimaat- en energietransitie. Daarnaast vragen het doelbereik 2030 en de ophoging van Europese klimaatdoelstellingen om deze extra investeringen. De Europese Commissie vereist ook dat 37% van de middelen wordt ingezet voor klimaat.
 - De Europese Commissie vereist ook dat ten minste 20% van de middelen wordt ingezet voor digitaal. De directie Digitale Economie ziet het opnemen van alleen bestaande plannen als gemiste kans voor de digitale transitie. Andere landen zoals Duitsland investeren fors in digitaal. Dit onderschrijft het belang van een zorgvuldige inventarisatie van digitale investeringsopties binnen spoor 2.
 - Veel maatschappelijke partners (inclusief VNO-NCW, de maritieme industrie en bouwbedrijven) hebben in de afgelopen weken aangegeven dat we snel werk moeten maken van investeringen in onze economie. Zij vrezen dat wij achterlopen bij andere Europese landen en kansen op economisch herstel mislopen.
- Tijdens de EZK-begrotingsbehandeling verzochten de CU en de PvdA in een motie om een ambitieus isolatieprogramma voor woningen op te nemen in het herstelplan. Dezelfde motie is ingediend bij MBZK.
- Richting de Kamer en andere belanghebbenden is vooralsnog gecommuniceerd dat politieke besluitvorming over het RRP nog moet plaatsvinden. Tijdens de EZK-begrotingsbehandeling verzocht het lid Bruins (CU) de regering in een motie om alles op alles te zetten om te participeren in de eerste aanvraagronde van de RRF. Deze motie is aangehouden. U (MEZK) heeft toegezegd dat u de Kamer uiterlijk halverwege december informeert over het vervolgproces middels een brief.
- Op verzoek van de HCEU van 5 november jl. zijn de volgende drie beslispunten toegevoegd aan de two-pager:
 1. De indiening van een definitief RRP wordt over de verkiezingen heen getild.
 2. Er wordt nu niet vooruitgelopen op een besluit over de inhoud van het definitieve RRP.
 3. In de periode voor de verkiezingen wordt o.b.v. een inventarisatie van bestaande en reeds voorgenomen investeringen en hervormingen een concept RRP opgesteld met het oog op een informele dialoog met de

Europese Commissie. Parallel hieraan worden doelmatige investeringen die voldoen aan de RRF criteria in kaart gebracht met het oog op de formatie.

Toelichting

Stakeholders en media dringen aan op meer haast

- Het uitblijven van een ambitieuze kabinetsuiting over het RRP trekt media-aandacht. NOS schreef op 2 november jl. dat het kabinet de eisen van de RRF lastig vindt en dat Nederland middelen misloopt omdat we de deadline van 30 april zouden missen vanwege de verkiezingen. Vooral de auto-industrie en de maritieme industrie zouden subsidie mislopen, terwijl dezelfde sectoren in andere landen wel steun krijgen. De CU heeft n.a.v. het NOS-bericht direct schriftelijke Kamervragen gesteld over de nadelige gevolgen voor Nederlandse bedrijven indien er gewacht wordt met het indienen van een plan. Eerder zijn al Kamervragen gesteld over of en hoe de maritieme sector aanspraak kan maken op de RRF-middelen.
- In Trouw van 3 november jl. roepen bouwbedrijven en bewonersorganisaties de politiek op om €2 mld. van de RRF-middelen aan te wenden voor woningisolatie. De Kamer heeft ook gevraagd aan MBZK hoe de woningbouw gebruik kan maken van de RRF-middelen. De PvdA en CU hebben bij u (MEZK) en MBZK een motie ingediend waarin zij pleiten voor een ambitieus isolatieprogramma voor de gebouwde omgeving met behulp van de RRF.
- Vooralsnog is de gehanteerde lijn bij vragen dat politieke besluitvorming nog niet heeft plaatsgevonden, dat er meerdere indieningsmomenten zijn voor het RRP, dat Nederland geen middelen misloopt bij latere indiening en dat het plan in ieder geval moet voldoen aan de criteria van de Europese Commissie.

Overleg met Minister en Staatssecretaris op maandag 9 november

- *U bespreekt het RRP met elkaar maandag om 17:00 uur. De Staatssecretaris is verantwoordelijk voor het innovatiebeleid, inclusief digitaal, en het regionale beleid. Op beide terreinen spelen bestedingsopties voor RRF, zoals rond een duurzame en digitale basis- en maakindustrie (uw recente brieven aan de Kamer) en regionale plannen rond bijvoorbeeld waterstof. Die opties zouden passen in spoor 2. Het lijkt van belang dat u onderling de verwachtingen rond het komende proces afstemt.*

Advies

1. **Identify the main components of the system.**
 2. **Define the scope and objectives of the study.**
 3. **Review the literature related to the topic.**
 4. **Develop a methodology for data collection and analysis.**
 5. **Collect and analyze the data.**
 6. **Draw conclusions and discuss the implications of the findings.**
 7. **Write the report and present the results.**

[illegible]

- MBZ zal in de REA een toelichting geven op de stand van zaken in de onderhandelingen met het Europees Parlement over het MFK en het EU-herstelfonds.

- Buiten reikwijdte